

УДК 635.25:631.527

Фесенко Л. П., науковий співробітник

Позняк О. В., молодший науковий співробітник

Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН

e-mail: olp18@meta.ua

НОВИЙ СОРТ ЦИБУЛІ ГОРОДНЬОЇ 'ЧАЙКА'

Цибуля городня – один з найбільш поширених в Україні вид овочевих рослин. Вона представлена у щоденному раціоні і використовується у свіжому вигляді, використовується в кулінарії, консервній промисловості, з лікувальною метою. Широке використання цибулі городньої обумовлено багатим вмістом хімічних речовин, необхідних для організму людини.

Метою роботи є створення конкурентоспроможних високоврожайних сортів цибулі городньої з доброю лежкістю при тривалому зберіганні.

В результаті проведеної селекційної роботи на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН створений конкурентоспроможний сорт цибулі городньої 'Чайка', який у 2022 р. внесений до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні (патент на сорт № 220730).

Сорт середньостиглий, від посіву до досягання цибулі-ріпки необхідно 106–112 діб. Сорт має врожайність 40,0 т/га, в тому числі товарної 36,7 т/га. Середня маса товарної цибулини сорту 'Чайка' 135–260 г залежно від способу вирощування. За результатами біохімічного аналізу встановлено, що в цибулинах міститься сухої речовини – 15,74%, загального цукру – 11,94%, дицукрів – 10,82%, моноцукру – 1,12%, аскорбінової кислоти – 7,65 мг/100 г.

Рослина має помірну кількість листків на псевдостеблі – 8–15 штук, довжиною 49–70 см, шириною – 1,2–1,7 см. Листки темно зеленого

забарвлення помірної інтенсивності з помірним восковим нальотом.

Форма типової цибулини округло-видовжена зі збігом вниз, за розміром, висотою та діаметром цибулини – середня. Висота цибулини в середньому становить 10,8 см, діаметр – 6,7 см. Індекс форми (відношення висоти до діаметру) 1,6. Зовнішні луски жовтого забарвлення. Форма плеча верхівки (у поздовжньому розрізі) округла. У цибулині міцність тримання сухої шкірки після збирання сильна, товщина її тонка. Колір сухих лусок цибулини жовтий, інтенсивність основного кольору сухої шкірки помірною, відтінок кольору сухої шкірки жовтуватий; забарвлення соковитих лусок біле, середньої товщини.

Сорт одногніздний, малозачатковий, за довжиною вегетаційного періоду є середньостиглим. Кількість стрілок на одну цибулину 2–9. Висота стрілок 85–120 см. Діаметр суцвіття 8–9 см. Число листків на насінниках до 20. Листки середньої довжини, з помірним восковим нальотом.

Отже, на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН створений конкурентоспроможний сорт цибулі городньої 'Чайка', який вирізняється доброю лежкістю при тривалому зберіганні. Сфери освоєння: приватний сектор, фермерські та сільськогосподарські підприємства різних форм власності та господарювання в зонах Лісостепу і Полісся України.

УДК 634.1/.7

Фризюк Л. А., науковий співробітник

Чорна Г. А., науковий співробітник

Барабаш Л. О., кандидат економічних наук, завідувач відділу наукових досліджень з питань економіки

Інститут садівництва НААН України

e-mail: sad-institut@ukr.net

ЗАХИСТ ПЛОДОВИХ НАСАДЖЕНЬ ВІД ЗАМОРОЗКІВ: ТЕНДЕНЦІЇ У ПАТЕНТУВАННІ РОЗРОБОК

Як відомо, пошкодження сільськогосподарських культур весняними заморозками є однією з основних причин втрат аграрної продукції через природні явища у світі. Нашим завданням було вивчити прийоми захисту насаджень плодкових культур від пошкоджень весняними заморозками у світовому садівництві шляхом аналізу патентної документації, яка знаходиться у відкритому доступі.

Всі виявлені запатентовані у світі розробки із захисту плодкових культур від весняних заморозків (384 охоронних документи) були згруповані за об'єктами винаходу: спосіб, засіб, пристосу-

вання, пристрій. Найбільша кількість розробок за цією темою стосується пристроїв – 33%. Майже однаково частку складають способи (7%) та способи захисту з пристроями для їх здійснення (6%), засоби (21%) та засоби із способами їх застосування (18%); засобів з пристроями для їх нанесення – 2%, пристосувань – 13%. Розподіл виданих у світі патентів за роками показує, що в кінці ХХ на початку ХХІ століття значно збільшилась кількість наукових досліджень щодо зазначеної проблеми та патентування їх результатів, підтверджуючи її актуальність для світового садівництва.